



Ministerie van Infrastructuur  
en Waterstaat

# Sectorbreed, eenduidig en voorspelbaar sturen op de milieu-impact in de GWW

Charlie de Jong (IenW)  
Tomas Peeters (Copper8)



# Deel 1

## Kabinetsbesluit Sturende MKI

- Kabinetsbesluit
- Totstandkoming besluitvorming
- Samenhang staand Rijksbeleid



# Kabinetsbesluit: sterker sturen op milieu-impact in de GWW

Door het opschalen van circulaire GWW-technieken en door aanvullende sturing in de opdrachtverlening met de milieukostenindicator (MKI) bied ik **eenduidigheid** en **investeringsperspectief** om te verduurzamen. (...)

Vanwege de aanzienlijke impact en de voor opdrachtgevers relatief makkelijk uit te vragen eisen, neem ik het advies over om te sturen op betere milieuprestaties door het stellen van **prestatie-eisen op materiaalniveau** voor **beton, staal** en **asfalt**. In de komende maanden zal ik hiertoe een wetgevingstraject voorbereiden. Daarbij zal ik ook de methode waarmee de prestatie-eisen worden bepaald nader uitwerken. (...)

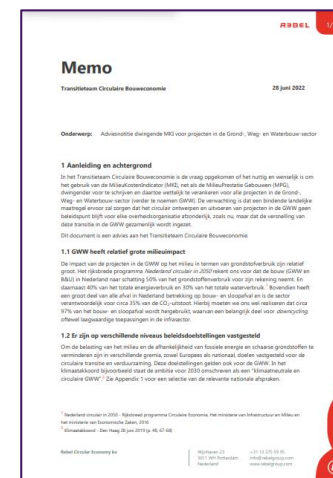
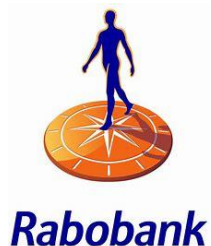
Daarnaast zal ik, om de markt te blijven uitdagen en eenduidigheid te bieden, opdrachtgevers wettelijk verplichten om de MKI mee te nemen in **aanbestedingen van grote projecten**. Daarbij geef ik ruimte om dit voor alle projecten op een passende manier te doen, vanuit het achterliggende doel: het sturen op een lagere integrale milieu-impact. (...)

In aanvulling op de verplichte sturing voor grote projecten blijf ik opdrachtgevers **stimuleren** om bij meer projecten in te kopen met MKI. Dit gaat dan vooral om kleinere opdrachtgevers die momenteel nog niet met MKI werken. Daarbij sluit ik aan op beleidsinzet vanuit onder meer de Buyer Groups en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen. (...)





# Veel partijen\* vragen om meer sturing op CE in de GWW



Advies TT CBE  
Juni 2022



Integrale Circulaire  
Economie Rapportage  
Januari 2023

\* Dit is een selectie van de partijen verenigd in het Bouwakkoord Staal en het Betonakkoord



# Veel partijen vragen om meer sturing op CE in de GWW

Het kabinet heeft met een positieve basishouding kennisgenomen van advies TTCBE, dat aansluit op het signaal van het Betonakkoord en Bouwakkoord Staal. We onderzoeken hoe invulling gegeven kan worden aan de intentie van het kabinet om meer te sturen met de MKI om zo de GWW sneller te verduurzamen. Hier betrekken we de sector bij.

**Nationaal Programma Circulaire Economie  
2023-2030**  
(februari 2023)



**Nationaal Programma  
Circulaire Economie**

2023-2030





# Sterkere sturing op MKI draagt bij aan staand Rijksbeleid

- > De Strategie **Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur**
  - > Terugdringen gebruik primaire grondstoffen
  - > Hoogwaardig toepassen van producten & materialen
  - > Geheel klimaatneutraal & circulair werken in 2030
- > Het Programma **Schoon & Emissieloos Bouwen**
  - > 60% minder uitstoot stikstofoxiden (NO<sub>x</sub>)
  - > 75% minder gezondheidsschade door fijnstof (PM10)
  - > 0,4 Mton CO<sub>2</sub>-reductie





# Totstandkoming besluitvorming vanuit meerdere adviezen



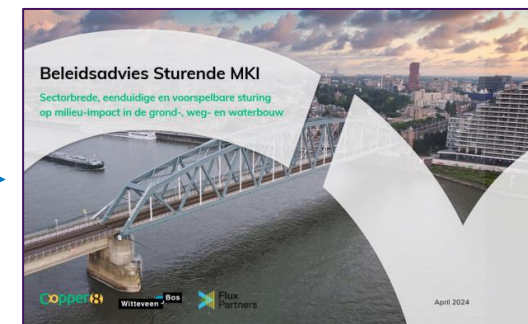
Advies TT CBE  
Juni 2022



Plan van Aanpak  
Juni 2023



Verdiepende onderzoeken  
Januari 2024

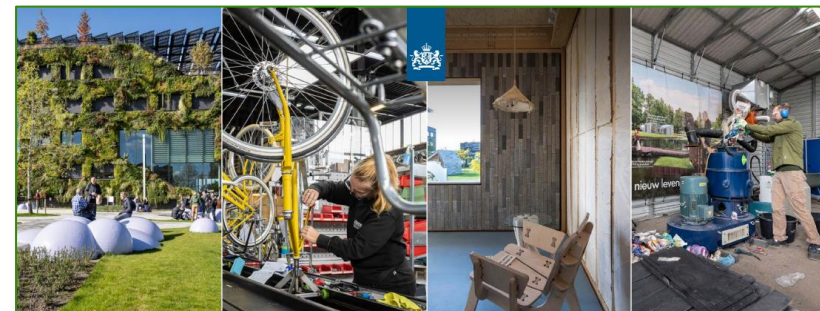


Beleidsadvies  
Mei 2024



# Vertrekpunten voor een sterkere sturing met de MKI

- > Het Rijk voelt zich **verantwoordelijk** voor het halen van de ambities op klimaat en circulaire economie
- > Producenten hebben **eenduidigheid** over opdrachtgevers heen nodig om te investeren in verduurzaming
- > **Stimulering** van verduurzaming in de infra heeft de afgelopen jaren tot onvoldoende resultaat geleid
- > De **eenvoudige implementeerbaarheid** voor mede-overheden met beperkte capaciteit, expertise en budget is een randvoorwaarde

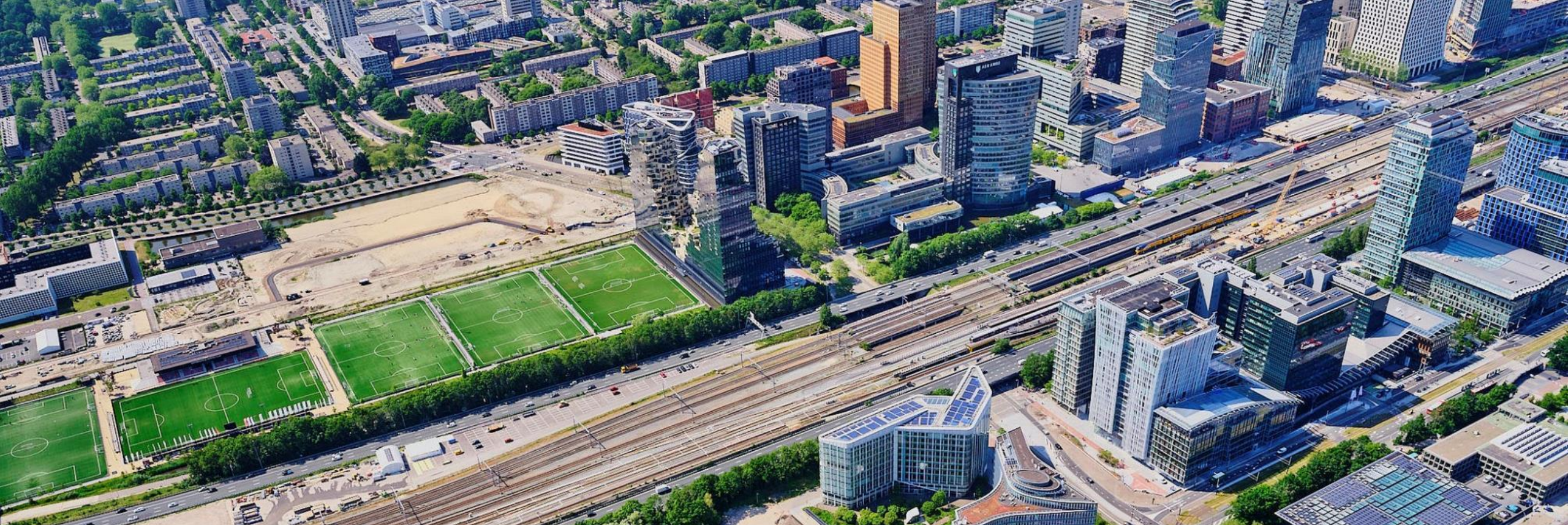


## Nationaal Programma Circulaire Economie

2023-2030







# Deel 2

Beleidsadvies vanuit Copper8, W+B en Flux Partners



# Deel 2

Beleidsadvies vanuit Copper8, W+B en Flux Partners

Totstandkoming van beleidsadvies:

- Huidige sturingsinstrumenten in de infra
- Uitgangspunten beleidsadvies
- Voorgestelde oplossingsrichtingen



# Sturingsinstrumenten in de GWW zijn beperkt

Hoe wordt er binnen de sector gestuurd?

- In de GWW zijn **beperkte sturingsmiddelen** beschikbaar: er wordt momenteel alleen gestuurd vanuit inkoop
- Sturing vanuit inkoop wordt bepaald door **individuele opdrachtgevers**:
  - Minimumeisen (materiaalniveau)
  - Gunningcriteria (projectniveau)
- Er is geen **bindende sturing** voor de hele sector
- Initiatieven als het **Betonakkoord** en het **Bouwakkoord Staal** proberen de sector te verduurzamen



# Uitgangspunten (1)

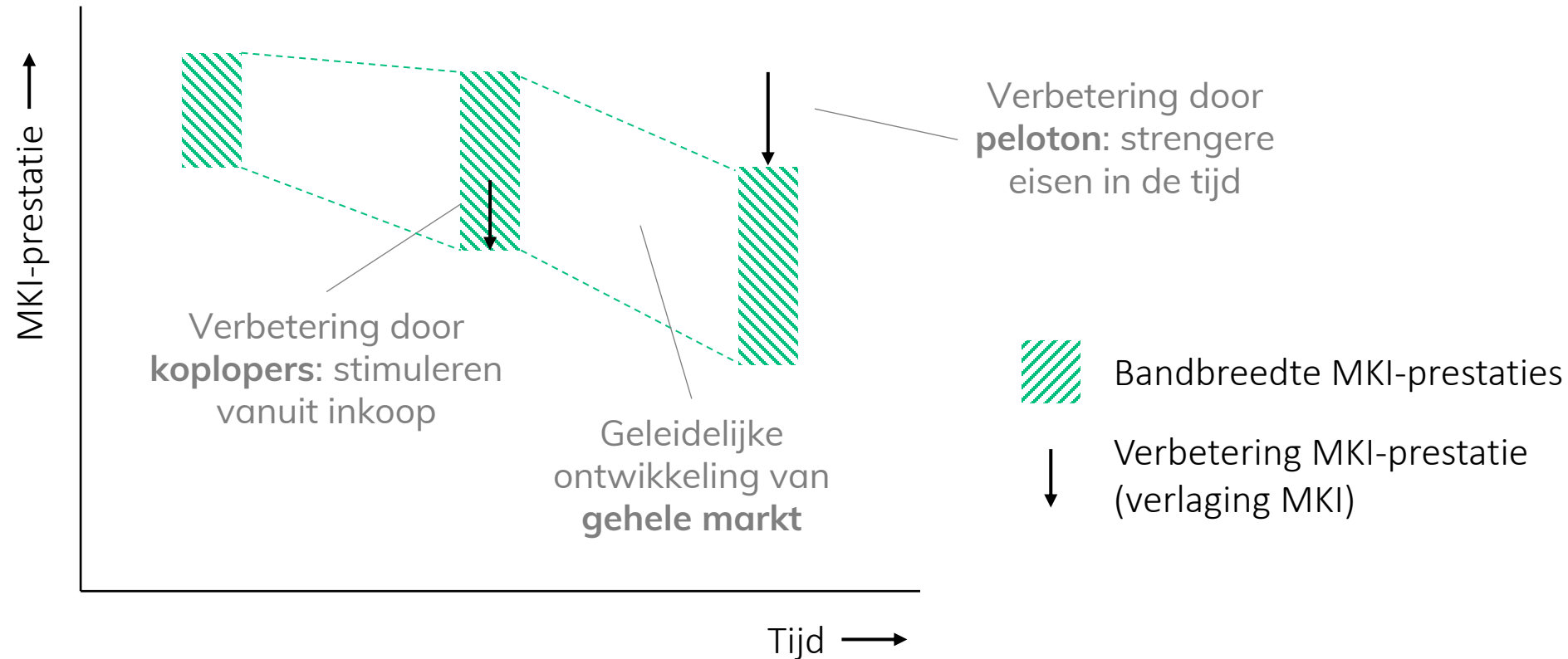
Welke afwegingen zijn meegenomen?

- We sturen op de ketenpartij met de meeste **impact**: producenten
- We sturen vanuit onze eigen **invloedssfeer**: opdrachtgevers
- We kiezen voor de route vanuit **optimale capaciteit**, om onnodige inspanning te voorkomen
- We kiezen voor de route met de **laagste proceskosten** en minst benodigde expertise



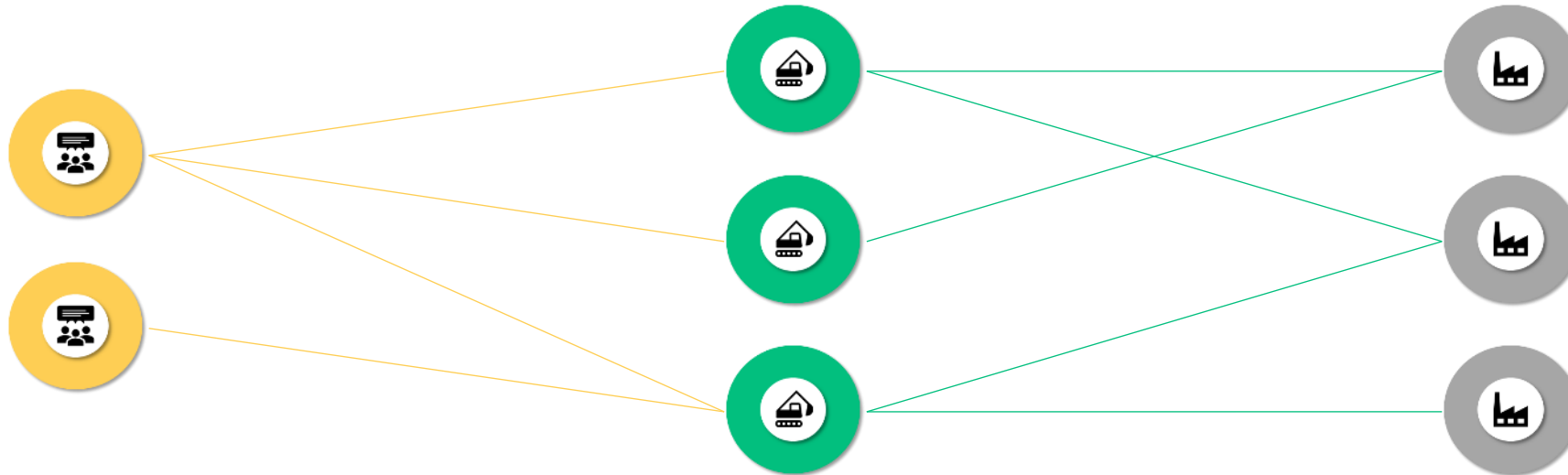
# Uitgangspunten (2): koploper-pelotonaanpak

Op welke sturingsfilosofie sluiten wij aan?



# Validatie met de sector

Wie hebben we gesproken?



Ronde tafel:  
Publieke opdrachtgevers

Ronde tafel:  
Aannemers

Ronde tafel:  
Beton & staal

Ronde tafel:  
Ingenieurs- en adviesbureaus

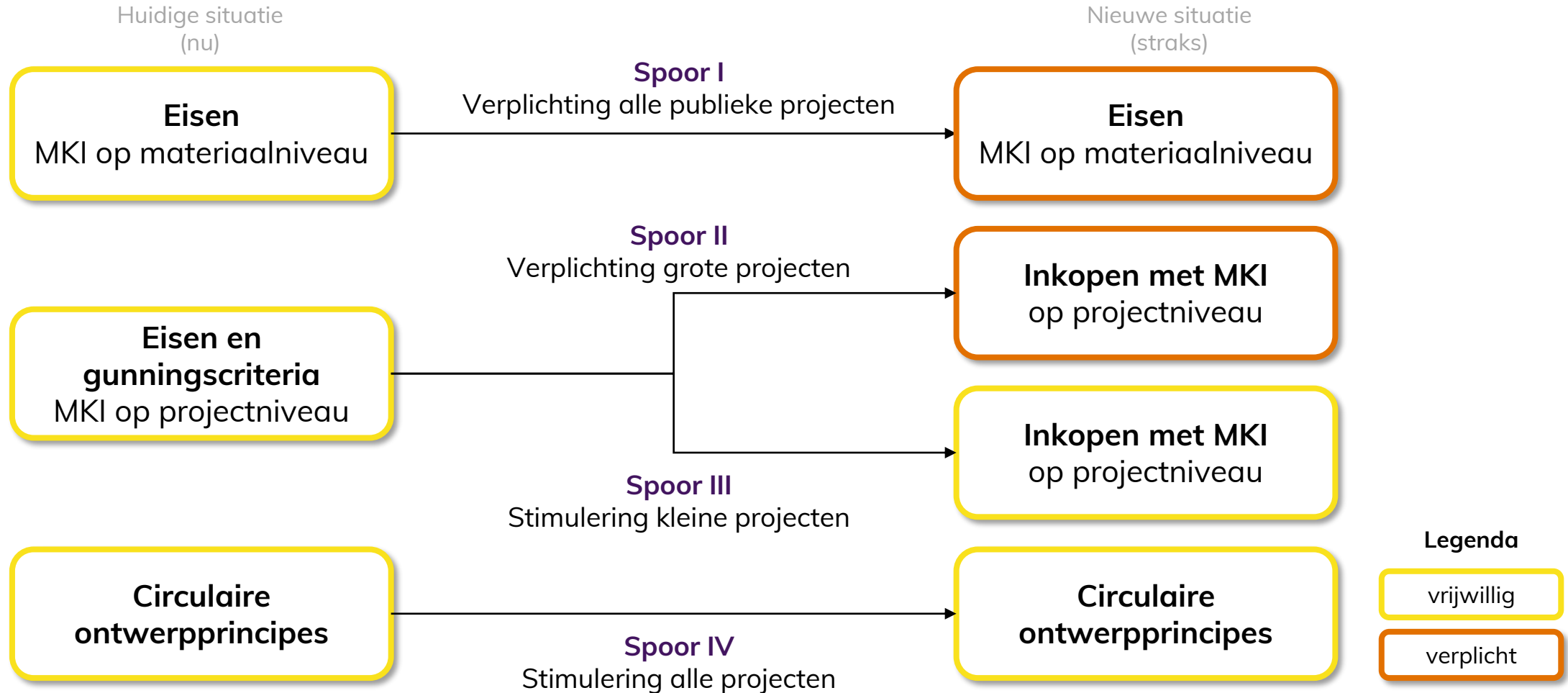
Ronde tafel:  
Asfaltproducenten

Gesprek:  
Koepelorganisaties  
(IPO, VNG & UvW)

Gesprek:  
Brancheorganisaties

# Voorgestelde oplossingsrichtingen

Langs welke sporen adviseren wij te werken?





# Deel 3

## Inzet & volgende stappen

- Implementatie 8 beleidsmaatregelen
- Extra aandachtspunten





# Keuze kabinet: inzet op 8 maatregelen

## Basis: wettelijke sturing op toepassing MKI

1. Introductie prestatie-eisen op materiaalniveau voor beton, staal en asfalt
2. Verplichting inkopen met MKI in de aanbesteding en contractering van grote projecten

## MKI expertisecentrum: stimulering toepassing MKI

3. Oprichting MKI-Expertisecentrum
4. Stimulering inkopen met MKI voor kleinere projecten
5. Borging van eenduidigheid in het inkopen met MKI
6. Stimulering van toepassing circulaire ontwerpprincipes

## Randvoorwaarden: borgen *level playing field*

7. Investering in Milieuprestatiestelsel
8. Inzet op nieuwe (digitale) ontwerp- en monitoringsinstrumenten





# Vervolgstappen: voorbereiden wetgevingstraject

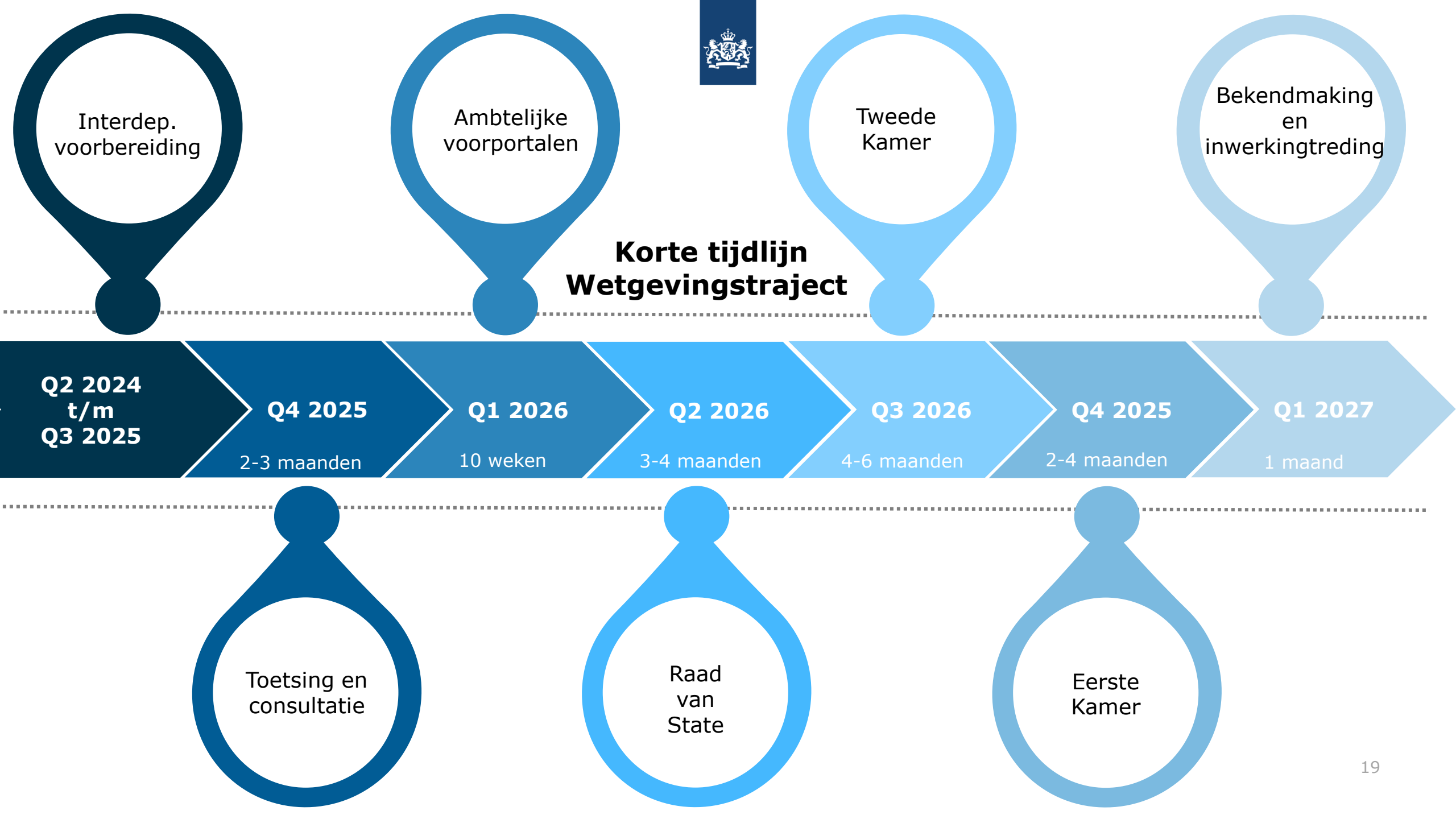
Vorbereiding, een selectie:

- **Wetgevingstraject Sturen met MKI op materiaal- en projectniveau**
  - Schrijven Wet
  - Bepalen methodiek prestatieniveaus
  - Bepalen hoogte grenswaarde 'grote projecten'
  - Toezicht en handhaving





## Korte tijdlijn Wetgevingstraject



Interdep.  
voorbereiding

Ambtelijke  
voorportalen

Tweede  
Kamer

Bekendmaking  
en  
inwerkingtreding

Q2 2024  
t/m  
Q3 2025

Q4 2025

2-3 maanden

Q1 2026

10 weken

Q2 2026

3-4 maanden

Q3 2026

4-6 maanden

Q4 2026

2-4 maanden

Q1 2027

1 maand

Toetsing en  
consultatie

Raad  
van  
State

Eerste  
Kamer



# Vervolgstappen: opzetten MKI expertisecentrum

Vervolgstappen, een selectie:

- **Oprichting expertisecentrum**
  - Opdracht uitvoeringsorganisatie
- **Stimulering inkopen kleinere projecten**
  - Inventariseren wat partijen nodig hebben om te wennen aan MKI, aanvullend op Buyer Groups en MVOI
  - Voorbeeld: trainingen en opleidingsmateriaal
- **Borging eenduidigheid in inkopen MKI**
  - Creëren eenduidige reken- en toetsingsprotocollen
  - Stimuleren eenduidige gunningmethodiek





# Vervolgstappen: oog voor randvoorwaarden

- **Construction Product Regulation**
  - Ministeries VRO en IenW volgen ontwikkelingen op de voet en leveren waar mogelijk input
- **Doorontwikkeling MKI stelsel**
  - Nauwe samenwerking ministeries VRO en IenW met Stichting NMD
- **Communicatietraject**
- **Stakeholderconsultatie**





## Deel 4

Wat betekent dit per partij?



# Publieke opdrachtgevers

Wat betekent dit voor jullie?

Maatregel 1 - Introductie prestatie-eisen

- **Zekerheid** dat je duurzaam materiaal inkoopt
- Regelgeving zorgt voor **borging** in standaard contractvormen

Maatregel 2 - Verplichting inkopen met MKI bij grote projecten

- **Sturen op verduurzaming** via inkoop, bij grote projecten
- **Aansluitend bij de contractvorm** en is onderscheidend voor sturing op duurzaamheid



# Producenten beton, staal & asfalt

Wat betekent dit voor jullie?

Maatregel 1 - Introductie prestatie-eisen

- **Gelijk speelveld** door sturing op verduurzaming peloton
- Stimulans investeringszekerheid **verduurzaming productieprocessen**

Maatregel 2 - Verplichting inkopen met MKI bij grote projecten

- Stimulans voor **koplopers** in de sector
- Draagt bij aan **versnelling voor de achterhoede** in de sector





# Aannemers

Wat betekent dit voor jullie?

Maatregel 1 - Introductie prestatie-eisen

- **Zekerheid** dat je duurzaam materiaal inkoopt
- Inzet: **simpele controle** of toegepaste materialen voldoen aan de geldende prestatie-eisen

Maatregel 2 - Verplichting inkopen met MKI bij grote projecten

- Vaker **gunningsvoordeel** op basis van behaalde MKI-waardes
- **Gelijk speelveld** door consistente uitvraag en toetsing & handhaving



# Nadrukkelijk gekozen voor combinatie verplichtende en stimulerende maatregelen

Door het opschalen van circulaire GWW-technieken en door aanvullende sturing in de opdrachtverlening met de milieukostenindicator (MKI) bied ik **eenduidigheid** en **investeringsperspectief** om te verduurzamen. (...)

Vanwege de aanzienlijke impact en de voor opdrachtgevers relatief makkelijk uit te vragen eisen, neem ik het advies over om te sturen op betere milieuprestaties door het stellen van **prestatie-eisen op materiaalniveau** voor **beton, staal** en **asfalt**. In de komende maanden zal ik hiertoe een wetgevingstraject voorbereiden. Daarbij zal ik ook de methode waarmee de prestatie-eisen worden bepaald nader uitwerken. (...)

Daarnaast zal ik, om de markt te blijven uitdagen en eenduidigheid te bieden, opdrachtgevers wettelijk verplichten om de MKI mee te nemen in **aanbestedingen van grote projecten**. Daarbij geef ik ruimte om dit voor alle projecten op een passende manier te doen, vanuit het achterliggende doel: het sturen op een lagere integrale milieuprestatie. (...)

In aanvulling op de verplichte sturing voor grote projecten blijf ik opdrachtgevers **stimuleren** om bij meer projecten in te kopen met MKI. Dit gaat dan vooral om kleinere opdrachtgevers die momenteel nog niet met MKI werken. Daarbij sluit ik aan op beleidsinzet vanuit onder meer de Buyer Groups en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen. (...)

The image shows a scan of an official letter on a white background. At the top right is the logo of the Ministry of Infrastructure and Water Management. The letter is dated 31 mei 2024 and concerns the 'Toelichting circulair klimaatbeleid'. The text discusses the government's commitment to a circular economy and the implementation of climate measures. A green oval is drawn around the text 'aanbestedingen van grote projecten' in the original image, which is not visible in this scan. The letter includes contact information for the Ministry and the chair of the House of Representatives, as well as a page number 'Pagina 1 van 10' at the bottom right.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Postbus 20018  
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat  
Rijstraat 8  
2515 SP Den Haag  
Postbus 20901  
2500 EX Den Haag  
T 070-4660000  
F 070-4661111

Ons kenmerk  
1519006-2024/43375

Bijlage(n)  
5

Datum 31 mei 2024  
Betreft Toelichting circulair klimaatbeleid

Geachte voorzitter,

Het is essentieel dat we blijven vernieuwen richting een circulaire economie. Niet alleen voor de leveringszekerheid van grondstoffen en producten – van groot belang voor het Nederlandse bedrijfsleven – maar ook omdat een circulaire economie bijdraagt aan een schonere leefomgeving, de biodiversiteit, en aan de Nederlandse en mondiale klimaatdoelen. Als onderdeel van het klimaatbeleid heeft het kabinet tijdens de Voorjaarsbesluitvorming in april van dit jaar aanvullende afspraken gemaakt over circulaire maatregelen. Ook zijn middelen toegekend aan circulair beleid. Met dit pakket zet het kabinet de volgende stap in de implementatie van het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE).

In deze brief, die ik mede namens de minister van Economische Zaken en Klimaat en de minister voor Klimaat en Energie verstuur, ga ik hier nader op in. Allereerst geef ik toelichting op de klimaatmaatregelen waarover in de voorjaarsbesluitvorming van 2024 is besloten (deel I) en lopende (deel II) circulaire klimaatmaatregelen. Daarbij informeer ik u ook over de wijze waarop ik invulling geef aan versnelde verduurzaming van de infrastructuur.<sup>1</sup> Ten slotte (deel III) ga ik in op de voortgang van het ambitieuze klimaatdoel voor de circulaire economie, waaronder de lopende acties gericht op het terugdringen van ketenemissies. Ik ga daarbij ook in op de verwachte maatschappelijke effecten van het NPCE, zoals in kaart gebracht door onderzoeksbureau CE Delft.

**I – Toelichting op het in de voorjaarsbesluitvorming 2024 ingezette circulaire klimaatbeleid**

Om de klimaatdoelen te halen heeft het kabinet dit voorjaar besloten om maatregelen te treffen, waarover de minister voor Klimaat en Energie u op hoofdlijnen heeft geïnformeerd.<sup>2</sup> Daarbij is € 100 miljoen uit het Klimaatsfonds vrijgemaakt om de komende jaren aanvullende CO<sub>2</sub>-reductie te realiseren bij de aanleg en beheer van wegen, zoals hieronder nader wordt toegelicht. Aan de volgende circulaire maatregelen wordt invulling gegeven. Dit is een uitwerking van al eerder ingezet beleid binnen het NPCE en noodzakelijk voor het halen van de klimaatdoelen van het kabinet.

<sup>1</sup> Hiermee geef ik ook invulling aan toezeggingen nr. 15497, nr. 15498, nr. 15566, nr. 15567, nr. 15568, en TZ202404-014.  
<sup>2</sup> Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 32813 nr. 1374

Pagina 1 van 10



In gesprek!





# Stelling

**Met het sturende en ondersteunende pakket aan maatregelen heb ik voldoende vertrouwen dat we met de hele sector aan de slag kunnen**

**Ja, ik heb vertrouwen**

**Nee, ik zie belangrijke aandachtspunten**



Bedankt voor  
uw aandacht!

**Vragen of opmerkingen?  
Kom straks gerust  
bij ons langs!**